

Laidiens: 30.05.2019., Nr. 108

Oficiālās publikācijas Nr.: 2019/108.21

Ministru kabineta noteikumi Nr. 228

Rīgā 2019. gada 28. maijā (prot. Nr. 26 24. §)

Slaucamo govju un slaucamo kazu pārraudzības un snieguma pārbaudes kārtība

*Izdoti saskaņā ar Dzīvnieku audzēšanas un ciltsdarba likuma
13. panta pirmo daļu*

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka slaucamo govju (turpmāk – govīs) un slaucamo kazu (turpmāk – kazas) pārraudzības un snieguma pārbaudes kārtību.
2. Pārraudzības un snieguma pārbaudes gads:
 - 2.1. govīm sākas 1. oktobrī un beidzas 30. septembrī;
 - 2.2. kazām sākas 1. janvārī un beidzas 31. decembrī.
3. Ganāmpulka īpašnieks pārraudzības laikā iegūst datus par visu vienam mērķim un vienā novietnē turētu govju vai kazu (turpmāk – pārraudzības ganāmpulks) piena produktivitāti (turpmāk – pārraudzības dati).
4. Ganāmpulka īpašnieks snieguma pārbaudes laikā atbilstoši audzēšanas programmai iegūst:
 - 4.1. pārraudzības datus par visām vienam mērķim un vienā novietnē turētām govīm vai kazām;
 - 4.2. eksterjera vērtēšanas datus, kā arī citus datus ģenētiskās kvalitātes noteikšanai par visām govīm vai kazām, ar kurām īsteno audzēšanas programmu (turpmāk – snieguma pārbaudes ganāmpulks).
5. Ganāmpulka īpašnieks nodrošina atbilstošus apstākļus, piemēram, attiecīgās dzīvnieku novietnes un dzīvnieku pieejamību pārraudzības vai snieguma pārbaudes darbam, kā arī virspārraudzībai un pārraudzības vai snieguma pārbaudes darba kontrolei.
6. Pārraudzības datus iegūst persona, kura individuāli kontrolē katru pārraudzībā vai snieguma pārbaudē esošo govī un kazu un kura ir saņēmusi sertifikātu vai apliecību govju vai kazu pārraudzībai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par prasībām personām, kas nodarbojas ar lauksaimniecības dzīvnieku vērtēšanu, snieguma pārbaudi un pārraudzību, mākslīgo apsēklošanu, olšūnu un embriju transplantāciju (turpmāk – pārraugis).
7. Pārraudzības datu iegūšanai lieto šādas metodes:
 - 7.1. A metodi – pārraudzību vai snieguma pārbaudi veic pārraugis, kas ir saņēmis sertifikātu pārraudzības veikšanai;

- 7.2. B metodi – pārraudzību vai snieguma pārbaudi veic pārraugs, kas ir saņēmis apliecību pārraudzības veikšanai vienā ganāmpulkā;
- 7.3. C metodi – pārraudzību vai snieguma pārbaudi veic pārraugs, kas ir saņēmis apliecību pārraudzības veikšanai vienā ganāmpulkā, un pārraugs, kas ir saņēmis sertifikātu pārraudzības veikšanai. Pārraugi vienojas par veicamajiem darbiem.
8. Pārraugs, kas ir saņēmis apliecību pārraudzības veikšanai vienā ganāmpulkā, piena daudzumu nosaka un piena paraugus iegūst ar tādu piena daudzuma mērīšanas līdzekli un piena parauga ņemšanas līdzekli, kāds apgūts praktiskajā apmācībā saskaņā ar šo noteikumu 6. punktā minētajiem normatīvajiem aktiem.
9. Eksterjera vērtēšanas datus iegūst fiziska persona, kura novērtē katras snieguma pārbaudē esošās govus un kazas eksterjeru un kura ir saņēmusi sertifikātu vai apliecību govju vai kazu vērtēšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par prasībām personām, kas nodarbojas ar lauksaimniecības dzīvnieku vērtēšanu, snieguma pārbaudi un pārraudzību, mākslīgo apsēklošanu, olšūnu un embriju transplantāciju (turpmāk – vērtēšanas eksperts).
10. Piena kvalitātes rādītājus nosaka piena kvalitātes analīžu laboratorija, kura ir:
- 10.1. akreditēta nacionālajā akreditācijas institūcijā atbilstoši normatīvajiem aktiem par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību un kuras akreditācijas jomā ietilpst piena fizikāli ķīmiskā testēšana;
- 10.2. noslēgusi līgumu ar Lauksaimniecības datu centru (turpmāk – datu centrs) par pārraudzības datu apmaiņu (turpmāk – piena laboratorija).
11. Pārraudzības datus, eksterjera vērtēšanas datus un citus datus govju un kazu ģenētiskās kvalitātes noteikšanai reģistrē datu centra tīmekļvietnē ciltsdarba, snieguma pārbaudes un pārraudzības informācijas datubāzē (turpmāk – datubāze).
12. Datu centrs atbilstoši normatīvajiem aktiem par fizisko personu datu apstrādi nodrošina autorizētu pieeju datubāzei ganāmpulka īpašniekam, pārraagam, govju vērtēšanas ekspertam, piena laboratorijas darbiniekam un šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju biedrībai, kas atzīta saskaņā ar normatīvajiem aktiem par šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju biedrības un krustojuma cūku audzētāju organizācijas atzīšanu, kā arī audzēšanas programmas apstiprināšanu (turpmāk – biedrība).
13. Saimniecībā, kurai ar biedrību ir noslēgta vienošanās par attiecīgās audzēšanas programmas īstenošanu atbilstoši normatīvajiem aktiem par šķirnes lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju biedrības un krustojuma cūku audzētāju organizācijas atzīšanas kārtību, kā arī audzēšanas programmas apstiprināšanas kārtību, uzskaita pārraudzības datus šo noteikumu 2. nodaļā noteiktajā kārtībā.

2. Govju un kazu pārraudzības kārtība

2.1. Pārraudzības uzsākšana

14. Pirms pārraudzības sākšanas ganāmpulka īpašnieks:

14.1. vienojas ar pārraagu par pārraudzības darbu, ja ganāmpulka īpašnieks pats neveic pārraudzību savā ganāmpulkā;

14.2. paziņo datu centram par pārraudzības uzsākšanu.

15. Pārraudzības ganāmpulka īpašnieks sadarbībā ar pārraugu vienojas par ganāmpulka pārraudzības plānu, kurā nosaka:

15.1. pārraudzības datu reģistrēšanas dokumenta (turpmāk – pārraudzības uzdevums) saņemšanas veidu;

15.2. piena daudzuma noteikšanas un paraugu ņemšanas shēmu;

15.3. pārraudzības uzdevuma un pārraudzības datu apstrādes rezultātu saņēmēju;

15.4. intervālu starp ganāmpulka kontrolēm atbilstoši šo noteikumu 18. punktam;

15.5. piena laboratoriju, kurā veiks piena analīzes.

16. Datu centrs nodrošina pārraudzības uzdevumu, kurā norāda šādu informāciju:

16.1. par pārraudzības ganāmpulku:

16.1.1. ganāmpulka īpašnieks (personas vārds, uzvārds vai nosaukums);

16.1.2. ganāmpulka un novietnes dati;

16.2. par pārraudzības ganāmpulka kontroli:

16.2.1. kontroles datums;

16.2.2. kontrolējamo dzīvnieku vārdi un identifikācijas numuri;

16.2.3. atbilstoši pārraudzības ganāmpulka pārraudzības plānam piena daudzuma noteikšanas mērvienība, piena daudzuma noteikšanas biežums un paraugu ņemšanas biežums.

17. Piena laboratorija nodrošina:

17.1. piena paraugu kasti un kastes numuru;

17.2. piena paraugu pudelītes, kuru tilpums ir vismaz 45 mililitri;

17.3. konservantu un tā iepildīšanu piena paraugu pudelītēs;

17.4. pavaddokumentu papīra formā, ja laboratorija par to ir vienojusies ar pārraugu.

2.2. Pārraudzības datu iegūšana un reģistrēšana

18. Intervāls starp govju pārraudzības ganāmpulka kontrolēm ir no 22 līdz 37 dienām, bet starp kazu pārraudzības ganāmpulka kontrolēm – no 28 līdz 34 dienām.

19. Šo noteikumu 18. punktā minēto intervālu starp kontrolēm var pārsniegt:

19.1. vienu reizi pārraudzības gada laikā – pārrauga atvaļinājuma laikā vai viņa slimības dēļ – līdz 75 dienām;

19.2. ja Pārtikas un veterinārais dienests pārraudzības ganāmpulkam noteicis piena realizācijas aizliegumu;

19.3. ja visas pārraudzības ganāmpulka govīs un kazas attiecīgajā brīdī ir cietstāvošas.

20. Govs vai kazas atnešanās dienu uzskata par slaukšanas dienu, bet cietlaišanas dienu – par cietstāvēšanas dienu.

21. Individuālo kontroli uzsāk:

21.1. govij – ne agrāk kā piektajā slaukšanas dienā pēc atnešanās;

21.2. kazai:

21.2.1. ne agrāk kā septītajā dienā pēc atnešanās, ja kazlēnus atšķir sešu dienu laikā pēc dzimšanas;

21.2.2. pēc kazlēnu nošķiršanas, ja kazlēnus zīda ilgāk nekā sešas dienas pēc dzimšanas.

22. Piena daudzuma noteikšanai izmanto nebojātus mērīšanas līdzekļus, kuru precizitāte ir pārbaudīta pirms pārraudzības uzsākšanas un turpmāk, ievērojot šo noteikumu 24. punktā minētajā uzlīmē noteikto termiņu, un kuri atzīti par derīgiem pārraudzības datu ieguvei.

23. Piena daudzuma mērīšanas līdzekļu precizitāti pārbauda institūcija, kas ar datu centru ir noslēgusi līgumu par piena daudzuma mērīšanas līdzekļu precizitātes pārbaudi, atzīšanu par derīgiem pārraudzības datu ieguvei un datu apmaiņu. Datu centrs informāciju par minētajām institūcijām ievieto savā tīmekļvietnē.

24. Piena daudzuma mērīšanas līdzekļa identifikācijai šo noteikumu 23. punktā minētā institūcija izmanto uzlīmes ar datu centra izsniegtu identifikatoru.

25. Pirms pārraudzības ganāmpulka kontroles pārraugs marķē visas piena paraugu pudelītes un aizpilda pārraudzības uzdevumu, reģistrējot:

25.1. ganāmpulka kontroles datumu. Ja kontroli 24 stundu laikā veic divas dienas, par kontroles dienu reģistrē otro dienu;

25.2. katras ganāmpulka slaukšanas reizes sākuma laiku;

25.3. pirmā un pēdējā piena parauga numuru, kopējo pudelīšu skaitu un tukšo pudelīšu skaitu.

26. Govs vai kazas individuālās kontroles laikā pārraugs:

26.1. nosaka un pārraudzības uzdevumā reģistrē katras govs vai kazas piena daudzumu kilogramos vai litros. Piena daudzumu nosaka vienā no šādiem veidiem:

26.1.1. sver ar neautomātiskajiem svariem. Govs piena daudzuma noteikšanai izmanto neautomātiskos svarus, ar kuriem var nosvērt vismaz 10 kilogramu ar vismaz 0,1 kilograma precizitāti, kazas piena daudzumu nosaka ar vismaz 0,02 kilogramu precizitāti;

26.1.2. mēra tilpumu litros ar mērtraukiem (ar precizitāti līdz 0,1 litram govīm un ar precizitāti līdz 0,02 litriem kazām);

26.1.3. mēra ar slaukšanas iekārtu piena mērītājiem;

26.2. ņem kontrolizslaukuma piena paraugu un pārraudzības uzdevumā reģistrē katras govs vai kazas piena parauga numuru.

27. Ja pārraudzības ganāmpulka kontroles dienā nav veikta atsevišķas govs vai kazas individuālā kontrole un nav ņemts piena paraugs, kā arī ja pārraugs uzskata, ka individuālās kontroles rezultāti nav objektīvi, pārraudzības uzdevuma komentāros pārraugs norāda attiecīgo iemeslu:

27.1. govs vai kazas meklēšanās, slimība, trauma, turēšanas apstākļu vai barošanas līdzekļu maiņa;

27.2. govs vai kazas prombūtne;

27.3. govs vai kazas cietstāve;

27.4. teļu vai kazlēnu zīdīšana.

28. Piena parauga ņemšanai izmanto graduētu pipeti vai šļirci ar uzgali, kausiņu vai slaukšanas iekārtu piena mērītājus.
29. Piena paraugu ņem uzreiz pēc slaukšanas, kamēr piens vēl ir silts. Pirms parauga ņemšanas pienu rūpīgi samaisa. Parauga pudelītē iepilda ne mazāk kā 35 mililitrus piena.
30. Piena parauga pudelīti aizvāko, izšķīdina konservantu, samaisa un ievieto piena paraugu kastē. Kasti glabā vēsā un citiem nepieejamā telpā.
31. Ja kontroles rezultāti nav objektīvi (turpmāk – neatbilstoša kontrole), septiņu dienu laikā pēc piena parauga noņemšanas var veikt atkārtotu kontroli. Atkārtotajā kontrolē iekļauj tikai tos dzīvniekus, par kuriem iegūtie rezultāti nav objektīvi. Atkārtotai kontrolei no datu centra pieprasa atkārtotas kontroles pārraudzības uzdevumu un tajā norāda kontroles veidu – R – atkārtota kontrole.
32. Pēc pārraudzības ganāmpulka kontroles pārraugs par kontroles rezultātiem ziņo datu centram vienā no šādiem veidiem:
- 32.1. aizpildīta pārraudzības uzdevuma datus augšupielādē datubāzē datu centra izsniegtās elektroniskās CSV datu tabulas veidā līdz dienai, kad saskaņā ar šo noteikumu 34. punktu uz piena laboratoriju tiek nosūtīti piena paraugi;
- 32.2. aizpildītu pārraudzības uzdevumu nosūta piena laboratorijai papīra formā atbilstoši šo noteikumu 34. punktam.

2.3. Piena paraugu nosūtīšana un analīze

33. Pirms piena paraugu nosūtīšanas piena laboratorijai pārraugs datubāzē vai papīra formā noformē pavaddokumentu. Pavaddokumentā par katru pārraudzības uzdevumu norāda:
- 33.1. pārraudzības uzdevuma numuru;
- 33.2. katra pārraudzības ganāmpulka numuru;
- 33.3. katra pārraudzības ganāmpulka pirmā parauga pozīciju kastē;
- 33.4. kastes numuru;
- 33.5. katra pārraudzības ganāmpulka piena paraugu kopskaitu;
- 33.6. pārrauga vārdu, uzvārdu un sertifikāta vai apliecības numuru.
34. Piena paraugus un pavaddokumentu pārraugs četrus dienu laikā pēc kontroles nosūta uz piena laboratoriju vai nodod tās pārstāvim. Ja pārraudzības uzdevumu pārraugs aizpilda papīra formā, piena paraugiem un pavaddokumentam pievieno arī aizpildītu pārraudzības uzdevuma lapu.
35. Piena laboratorija pavaddokumentā norāda:
- 35.1. paraugu pieņemšanas datumu un laiku;
- 35.2. konteīnera kodu;
- 35.3. darbinieku, kas pieņem piena paraugus.
36. Piena laboratorija nosaka piena kvalitātes rādītājus. Piena parauga tauku saturu un olbaltumvielu saturu nosaka procentos.